Bu Kitap Hakkında

Giriş

Elinizdeki kitap Türkiye'deki ortaokul ve lise öğrencilerine yönelik olarak hazırlanmıştır. Kitapta, Kore Savaşı'na Türk askerlerinin katılımının ulusal ve uluslararası etkilerini kapsamlı bir şekilde ele alan çeşitli öğretim materyalleri yer almaktadır. Öğretim materyali veya öğrenme-öğretme etkinlikleri olarak adlandırılabilecek olan içerikler, tarih öğretimini yalnızca bilgi aktarımıyla sınırlı bir işlem veya süreç olarak gören bir anlayışla tasarlanmamıştır. Aksine, öğrencilerin tarihsel kavrama, tarihsel araştırma, kanıt kullanma, tarihsel analiz ve sorgulama ve tarihsel empati gibi çeşitli tarihsel düşünme becerilerini geliştirmeye katkı sağlama amacıyla tasarlanmıştır. Çoğunluğu üst düzey düşünme becerileri arasında yer alan bu yetkinliklerin aynı zamanda öğrencilerin etkili ve nitelikli öğrenme deneyimleri yoluyla çeşitli zihinsel kapasiteler geliştirmelerini hedefleyen eleştirel okuryazarlık becerileri arasında yer aldıklarını unutmamak gerekir.

Kore Savaşı, yalnızca bir çatışma değil; aynı zamanda 20. yüzyılın en çarpıcı uluslararası müdahalelerinden biri olarak Türkiye'nin dış politika yöneliminin ve NATO'ya katılım sürecinin de temel taşlarından biri olmuştur. Türkiye'nin Kore Savaşı'na gönüllü olarak asker göndermesi hem ulusal kamuoyunda hem de uluslararası arenada ciddi yansımalar doğurmuştur. Bu savaş, Türkiye'nin Batı Bloku ile olan ilişkilerini güçlendirmiş ve NATO üyeliğine giden yolda önemli bir işlev görmüştür. Bütün bunlara rağmen Kore Savaşı ve Türk birliklerinin bu savaşta oynadığı rol Türk okullarında uygulanan öğretim programlarında hiç yeri olmayan, ders kitaplarında ise genelde bir paragraf ile geçiştirilen bir konu olmuştur. Kitapta Kore Savaşı ve özellikle Türkiye'nin bu savaşa katılımının ortaya çıkardığı etkiler çok boyutlu biçimde ele alınmıştır.

Elinizdeki kitapta yer alan öğrenme-öğretme etkinlikleri, Kore Savaşı'nı yalnızca askeri tarih açısından ele alıp çeşitli muharebelerden oluşan bir savaş olarak değil; öncesi ve sonrasıyla insan müdahalesiyle ortaya çıkan ve savaşan askerler kadar çocuk, kadın ve diğer sivilleri de psikolojik, sosyolojik, kültürel ve ekonomik olarak etkileyen bir olgu olarak ele alan kapsamlı bir tarih öğretimi yaklaşımıyla sunmayı amaçlamaktadır. Bu etkinliklerde tarih kitaplarında sunulan bilgilerin ötesine geçilerek özellikle birinci elden kaynakların (asker mektupları, dönemin gazete haberleri, hatıralar, biyografiler, resmî yazışmalar ve sözlü tarih çalışmalarının) sistematik bir şekilde kullanılmasına gayret edilmiştir. Bu şekilde öğrencilerin yalnızca tarihçiler tarafından üretilen bir üst anlatı formatındaki geçmiş bilgisiyle değil incelenen, çalışılan dönem ve olguya ait birincil tanıklara ve tanıklıklara doğrudan temas ederek onlara soru sormaları, sorgulamaları ve aldıkları cevaplarla ele alınan konu hakkında önceden bildiklerini karşılaştırarak muhakeme yoluyla aralarındaki tutarlılık ve tutarsızlıkları ve varsa boşlukları tespit ederek bütün bunların nedenlerini de kapsayan kendilerine ait geçici ve sorgulanmaya açık geçmiş bilgisini üretebilecekleri düşünülmüştür.

Ayrıca kitapta yer alan etkinliklerde yapay zekâ destekli teknolojilerden, TPACK modeline uygun dijital araçlardan ve etkileşimli uygulamalardan faydalanılmıştır. Bu durumun, öğrencilere çağdaş öğrenme ortam ve olanakları sunarken öğretmenlere de pedagojik, teknolojik ve içerik açısından güçlü bir rehberlik sağlaması umulmaktadır.

Bu Kitabın Ortaya Çıkışını Hazırlayan Gelişmeler

Bu çalışmanın hazırlanması fikri Kore Savaşı Anısını Yaşatma Vakfının (Korean War Legacy Foundation) 2019 yılında Yunanistan'da düzenlediği konferansta ortaya çıkmıştır. Bu kitabın editör ve alan uzmanlarından biri olan Dr. Erkan Dinç, vakıf başkanı Dr. Jongwoo Han ile adı geçen konferansta bu kitabın oluşması için gerekli şartları konuşmuştur. Dr. Han liderliğindeki Vakıf, Kore Savaşı'na Birleşmiş Milletler safında katılarak Güney Kore'ye destek olan 22 ülkenin tamamında öğretmenlerden ve akademisyenlerden oluşan ekipler marifetiyle her bir ülkenin kendi okullarında kullanılmak üzere öğrenme-öğretme etkinliklerinden oluşan kitaplar yazmak için projeler üretmektedir. Şimdiye kadar Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Kanada ve Yeni Zelanda'da tamamlanmış olan çalışmaların benzerleri elinizdeki kitap örneğinde olduğu gibi Türkiye'de

ve Avustralya'da tamamlanmak üzeredir. Yakın zamanda Fransa, Yunanistan ve Kolombiya'da başlatılan çalışmaların diğer ülkelerde de gerçekleştirilmesi için gerekenler yapılmaktadır. Bu kitabın adı geçen ülkelerde üretilen eş değerlerinden farkı ise kitap yazım aşamasında saha çalışmasının bilimsel temele oturtulmuş şekilde yapılması ve bazı bilişim teknolojilerinin entegrasyonun sağlanmış olmasıdır.

Kore Savaşı Anısını Yaşatma Vakfı, bu çalışmaya sadece maddi destek sağlamakla kalmayıp zengin dijital arşivinin kullanılmasına izin vermek suretiyle de katkıda bulunmuştur. Bu kitapta kullanılan birincil elden kaynaklar arasında yer alan sözlü tarih çalışmalarının tamamı, Dr. Han tarafından gerçekleştirilmiş ve Vakfın kendi internet sitesi üzerinden hizmete sunulmuş olan görüşmelerdir.

Kitapta Yer Alan Etkinlikler Ortaokul

1. Etkinlik A1 → Kore Bizden Ne Kadar Uzakta?
2. Etkinlik A2 → Kore Birliği'nin Teşkili
3. Etkinlik A3 → Hurçta Ne Var?
4. Etkinlik A4 → Kore'den Haber Var
5. Etkinlik A5 → Ayla
6. Etkinlik A6 → Ankara Okulu
7. Etkinlik A7 → Kore'de Türk Esirleri
8. Etkinlik A8 → Gelişen Bağlar
9. Etkinlik A9 → Kore Savaşını Anmak

Kitapta Yer Alan Etkinlikler Lise

1. Etkinlik B1 → II. Dünya Savaşı'nın Mirası
2. Etkinlik B2 → Medya ve Siyaset
3. Etkinlik B3 → İskenderun'dan Veda
4. Etkinlik B4 → Savaşın Maliyetinin Bir Kısmı Olarak Ücretler ve Yolluklar
5. Etkinlik B5 → Bir Askerin Gözünden
6. Etkinlik B6 → Savaşta Çocuk
7. Etkinlik B7 → Kore Savaşında Türk Birlikleri
8. Etkinlik B8 → Esirler ve Esaret
9. Etkinlik B9 → Kore'de Türk Şehitleri

Kitabın Amacı

Bu kitabın amacı çok boyutlu, derinlikli ve otantik bir tarih öğrenme ve öğretme altyapısı sunmaktır. Ortaokul ve lise öğrencileri için Kore tarihi, Kore Savaşı ve Türkiye'nin bu savaşa olan katılımı, pedagojik ilkeler doğrultusunda yapılandırılmıştır. Temel hedefler şu şekilde özetlenebilir:

- Öğrencilere Kore Yarımadası'nın ilk çağlardan yakın zamanlara kadarki tarihsel gelişimi hakkında genel bir tarih bilgisi sunmak,
- Kore Savaşı'nın ortaya çıkmasının nedenlerini ve sonuçlarını küresel ve yerel düzeyde analiz etmelerini sağlamak,
- Türkiye'nin Kore Savaşı'na katılım sürecini askerî, siyasi, diplomatik, sosyal ve kültürel yönleriyle ele almalarına imkân sağlamak,
- Savaşın askerler, siviller ve çocuklar üzerindeki etkilerini empati kurarak değerlendirebilmelerine zemin oluşturmak,
- Başta sözlü tarih çalışmaları olmak üzere birincil kaynaklara dayalı çeşitli öğretim etkinlikleri aracılığıyla tarihsel olayları bireysel tanıklıklar ve insani deneyimler bağlamında öğrenmeleri için fırsatlar oluşturmak,
- Öğrencilerin tarihsel kavrama, tarihsel araştırma, kanıt kullanma, tarihsel analiz ve yorumlama ve tarihsel empati gibi çeşitli tarihsel düşünme becerilerini geliştirmek,
- Teknolojik araçlar ve yapay zekâ uygulamalarından yararlanmak suretiyle öğrencileri öğrenme süreçlerinde günümüzün teknolojileri ile temasa geçirebilmek.

Bu kapsamda hazırlanan her bir etkinlik yalnızca bilişsel değil aynı zamanda duyuşsal hedeflere de sahiptir. Türk askerinin Kore Savaşı'ndaki rolü, yalnızca savaş meydanında gösterdiği kahramanlıkla sınırlı kalmamış; Koreli çocuklara yardım eli uzatan, okul kuran, halkla bağ kuran bir temsil görevi de üstlenmiştir. Bu insani yön de kitabın her bölümünde belli ölçüde yer almıştır.

Kitabın İçeriği ve Yapısı

Kitap yukarıda listelenen etkinliklerden oluşmaktadır. Her etkinlik, belirli bir tema etrafında yapılandırılmış, arşiv belgeleri, görsel materyaller, sözlü tarih çalışmaları, belgesel ve medya içerikleriyle desteklenmiştir. Her bir etkinliğin yapısı aşağıdaki öğeleri içermektedir:

Öğretmene yönerge bölümü:

Öğretim ve Öğrenme Planı:

Dikkati çekme: X incelenir, tahminde bulunma ve kavram açıklama işlemleri gerçekleştirilir.

Süre: X dakika

Görev 1: Kaynak X, Y ve Z incelenerek ….. nedenleri analiz edilir.

Süre: X dakika

Görev 2: Kaynak X, Y ve Z incelenip ilgili adımlardaki işlemler yapılır, kavram haritası hazırlanır, bayrak tasarımı etkinliğini yapılır.

Süre: X dakika

Görev 3: X, Y ve Z kaynakları incelenerek ilgili sorular cevaplandırılır.

Süre: X dakika

Ölçme ve Değerlendirme: X, Y ve Z soru tiplerinden oluşan ölçme değerlendirme soruları cevaplanır.

Süre: X dakika

Ev Ödevi: X konusunda öğrencilere … araştırması sonucunda oluşturacakları … sayfalık konuşma metinleri ev ödevi olarak verilir.

Süre: X hafta

Öğretim ve Öğrenme Süreci:

1. **Dikkat Çekme:** Bir görsel, gazete kupürü, fotoğraf veya kısa video gibi materyallerle öğrencilerin ilgisini çeken bir başlangıç yapılır.
2. **Kavramsal Açıklama:** Savaş, ideoloji, medya, şehitlik, esaret, diplomasi gibi kavramlar açıklanır.
3. **Yönlendirici Sorular:** Üniteye özgü derinlemesine düşünmeyi sağlayan analiz ve tartışma soruları sunulur.
4. **Görevler:** Belge analizi, görüşme analizleri, senaryo yazımı, konuşma balonu doldurma, kelime avı, tarih şeridi oluşturma gibi somut çıktıları ifade eder.
5. **Sözlü Tarih Çalışmaları:** Kore Savaşı gazilerinin röportajları QR kodlarla ulaşılabilir şekilde sunulur.
6. **Yaratıcı Üretim:** Çelenk tasarımı, bayrak sembolü, okul gazetesi, senaryo yazımı gibi özgün çalışmalar yapılır.
7. **Ölçme ve Değerlendirme:** Açık uçlu sorular, eşleştirme etkinlikleri, kısa yanıtlar veya dereceli puan ölçeği temelli ölçme ve değerlendirmeler yapılır.
8. **Ev ödevleri:** Öğrencilerden, öğrendiklerini kullanarak daha kapsamlı bir ürün ortaya koymaları istenir.

Etkinliklerin süresi 40+40 dakika (iki ders saati) olarak planlanmakla birlikte bazı etkinliklerin daha fazla zaman gerektireceği düşünülmüş ve uygulama süreleri artırılarak 3 ders saatine çıkarılmıştır. Öğrenci düzeyine göre içerikler birbirinden farklıdır. Etkinlikler hem içerik bilgisi ve kavramlar hem de beceri gelişimini dengeli biçimde yürütür.

Çalışmanın Pedagojik Temelleri veya Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları

Bu çalışmanın dayandığı temel pedagojik yaklaşım; öğrenmeyi, bilgi sahibi öğretmenden tamamen pasif bir alıcı olan öğrenciye uzmanlar tarafından üretilmiş bilginin aktarımı şeklinde ele alan geleneksel davranışçı teorilere dayanmamaktadır. Aksine, bilgiyi geliştirilebilir, değiştirilebilir ve yeniden üretilebilir bir insan ürünü olarak gören; öğrenmeyi ise bilginin öğretenden öğrenene transfer edilmesi olarak değil öğrenen tarafından yeniden inşa edilmesi olarak kabul eden yapılandırmacı kuramlara ve bu kuramların tarih öğretimiyle ilgili yaklaşımlarına dayanmaktadır.

Bu çerçevede öğrenciler, kendilerine sunulan veya kendilerinin erişim sağladığı kaynakları ve diğer malzemeleri öğretmenlerinin rehberliğinde sorgulamak, analiz etmek, yorumlamak ve değerlendirmek suretiyle kendi bilgilerini inşa eden aktif öğrenenler olarak görülür. Öğrenciler, aynı zamanda ürettikleri bilginin geçmişte olup bitenlerin tamamını doğru bir şekilde yansıtan ifadeler olmayabileceğini; ortaya çıkabilecek yeni kanıtlar, sorulabilecek yeni sorular ve yeni kuramsal bakışlar çerçevesinde değiştirilebilir ve geliştirilebilir bir geçmiş anlatısı olduğunun da farkındadırlar. Esas alınan yaklaşımda öğretmenler ise geçmişin doğru ve gerçek bilgisinin sahibi, taşıyıcısı ve aktarıcısı olan uzmanlar olarak değil çalışılan konuyla ilgili birincil ve ikincil kaynaklara erişim ile bu kaynakları sorgulama, analiz etme, yorumlama ve değerlendirme süreçlerinde öğrencilere rehberlik eden, yol gösteren ve onların kendi tarih bilgilerini inşa etmelerine yardımcı olan bir kılavuz rolündedir. Bu bağlamda eğitime ve tarih öğretimine dair bazı önemli kavram veya yaklaşımlar ön plana çıkmaktadır. Bunlar:

Aktif Öğrenme: Yukarıda da ele alındığı gibi bu kitabın temel hedeflerinden biri öğrencileri öğrenme-öğretme sürecinin merkezine yerleştirerek onları aktif olarak kendi bilgilerini inşa eden, yeni öğrendiklerini önceden bildikleriyle ilişkilendiren, sorgulayan, analiz eden, yorumlayan ve değerlendiren aktif öğrenenler haline getirmektir.

Tarihsel Düşünme: Bu çalışmada daha önce sözü edilen tarihsel kavrama, tarihsel araştırma, kanıt kullanma, tarihsel analiz ve sorgulama ve tarihsel empati gibi tarihsel düşünme becerilerinin yanı sıra çoklu bakış açısı geliştirme, neden-sonuç ilişkisi kurma, değişim-sürekliliği algılama, zaman algılama ve kronolojik düşünme, mekânı algılama ve harita okuma becerileri hakkında da öğrencilere bir farkındalık kazandırılması hedeflenmektedir.

Disiplinler Arası Öğrenme: Temelinde öğrencilere yakın zamana ait bir tarihsel olgu hakkında bilgi ve beceriler kazandırmayı amaçlayan bu çalışmada tarih; salt bir geçmiş bilgisi olarak değil insan faaliyetlerinin bireysel/psikolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel boyutları olarak ele alınmıştır. Bu çerçevede ele alınan geçmiş bilgisin; coğrafya, siyaset bilimi, uluslararası ilişkiler ve diplomasi ve iletişim bilimleri gibi çeşitli sosyal bilim disiplinleri ile bu disiplinlerin yöntem ve yaklaşımlarından yararlanarak zenginleştirilmesine ve bu şekilde öğrencilere sunulmasına gayret edilmiştir.

Değerler Eğitimi: Bu kitapta ele alınan başlıca olgu olan Kore Savaşı, yalnızca geçmişe ait bilgiler bütünü olarak öğrencilerin karşısına çıkarılmamaktadır. Kitapta Kore Savaşı'nın çeşitli kesitleri ve farklı boyutları ele alınırken vatanseverlik, barış, yardımseverlik, özveri, sevgi, saygı, dostluk, diğerkamlık gibi çeşitli değerlere sıkça yer verildiği gibi tarihsel empati becerisine yönelik sorular, sorgulamalar ve diğer işlemler vasıtasıyla öğrenmelerin bilişsel boyutun ötesine geçerek duyuşsal hedeflere yönlendirilmesine çalışılmıştır. Bu sayede öğrencilerin yalnızca bilgi sahibi olmaları değil; aynı zamanda değer üreten, farkındalık sahibi bireyler olmaları hedeflenmiştir.

Teknoloji Entegrasyonu

Bu kitabın en dikkat çeken yönlerinden biri, tarih öğretiminde teknoloji entegrasyonunun sistematik bir biçimde uygulanmasıdır. Teknoloji entegrasyonu ile öğrenciye çağdaş bir öğrenme deneyimi sunulmuştur.

Etkinliklerde teknoloji destekli tarih öğretimi uygulamaları hem içerik üretiminde hem de analiz süreçlerinde aktif olarak kullanılmıştır. Öğrenciler QR kodlar aracılığıyla gazilerle yapılmış görüşmelere ulaşabilir,

video anlatımları dinleyebilir ve tarihî belgeleri sesli okuyucularla analiz edebilirler. Aynı zamanda bilişim teknolojileri araçları kullanarak belge sınıflandırma, bilgi haritalama, yaratıcı yazı oluşturma gibi becerilerini de geliştirme imkânına sahiptir.

Bu uygulamalar sayesinde öğrenciler yalnızca bilgiye ulaşmakla kalmaz, aynı zamanda bu bilgiyi farklı biçimlerde dönüştürüp sunma becerisi de kazanırlar. Örneğin:

- Sözlü tarih kaynaklarını analiz ederek tarihsel empatiye dayalı bir mektup yazım etkinliğini gerçekleştirmek,
- Askerî yazışmaları inceleyip onların önemine dair bir poster hazırlamak,
- Kore Savaşı sürecinde yapılan bazı harcamalar ve ödenen çeşitli ücretleri analiz ederek savaşın maliyeti hakkında bir fikir edinmek ve 1950'lerde ortaya çıkan söz konusu maliyetlerin günümüzdeki karşılığına yönelik veriye dayalı tahminlerde bulunmak.

Bu tekniklerin kullanımı, öğrencinin hem tarihî bilgiye hâkim olmasını hem de günümüz dijital okuryazarlık becerilerini edinmesini sağlar.

Ölçme ve Değerlendirme

Her ünitede yer alan ölçme ve değerlendirme araçları, klasik sınav mantığının ötesine geçerek öğrencinin bütüncül gelişimini değerlendirmeye yöneliktir. Hem bilişsel hem duyuşsal hem de beceri temelli kazanımları ölçmeye odaklanan değerlendirme yöntemlerinin bir kısmı etkinliklerin sonunda yer alan "Ölçme ve Değerlendirme" başlığında yer alırken özellikle biçimlendirmeci ölçme ve değerlendirmeye yönelik olanlara sürecin farklı aşamalarında yer verilmiştir. Bu çalışmada öne çıkan bazı ölçme ve değerlendirme unsurları şunlardır.

- ***Açık Uçlu Sorular*:** Öğrencilerin okuyup, sorgulayarak analiz ettikleri belgeleri yorumlamalarını, neden-sonuç ilişkileri kurmalarını, kişisel görüşlerini/düşüncelerini ve değerlendirmelerini ifade etmeye yönelik performanslarını ölçer.
- ***Eşleştirme ve Tablo Doldurma*:** Kavramlar arası ilişki kurma, sınıflandırma ve analiz yeteneklerini geliştirir.
- ***Ev Ödevleri*:** Gerçek hayata aktarılabilir ürünler üretmeyi gerektirir (örneğin bir çelenk tasarımı, temsili gazete sayfası hazırlama, dramatizasyon).
- ***Yaratıcı Yazma*:** Empati becerisini artırır (örneğin bir Koreli çocuk ya da Türk askerinin perspektifinden mektup yazma).

Kitabın Özgünlüğü ve Katkıları

Bu kitap, tarih öğretimini klasik yaklaşımlardan çıkarıp öğrencilerin aktif katılımcı oldukları, düşünen, sorgulayan ve üreten bireyler olarak yer aldıkları bir sürece dönüştürür. Kitabın özgün yönleri aşağıdaki başlıklarda toplanabilir:

- ***Tarihsel Sorgulama:*** Yönlendirici sorular ve etkinliklerin diğer adımlarında yer verilen sorular ve işlemler aracılığıyla seçilen kaynaklar tarihsel olarak sorgulanır, analiz edilir, yorumlanır ve değerlendirilir.
- ***Birinci Elden Kaynak Kullanımı:*** Arşiv belgeleri, resmî yazışmalar, asker günlükleri, sözlü tarih görüşmeleri ve fotoğraflar gibi doğrudan tarihî kanıtlarla çalışılması sağlanır.

- ***Tarihsel Empatiyi Temel Alan Yapı:*** Etkinliklerin çoğu, bir bireyin gözünden olayları değerlendirmeye yöneliktir. Öğrenci, geçmişin aktörleriyle zihinsel ve duygusal bağ kurar.

- ***İnsani Diplomasi ve Kültürel Değerler:*** Suwon Ankara Okulu gibi örnekler üzerinden Türk askerinin kendi inisiyatifi ile üstlendiği insani roller öne çıkarılır.

- ***Disiplinler Arası Yaklaşım:*** Tarih ile birlikte medya okuryazarlığı, ekonomi, uluslararası ilişkiler gibi alanlara da temas edilir.

- ***Teknoloji Entegrasyonu:*** Eğitim teknolojileri çağdaş bir biçimde kullanılır, yapay zekâ destekli öğretim uygulamaları örneklenir.

- ***Değer Temelli Eğitim:*** Vatanseverlik, yardımlaşma, barış ve dostluk gibi değerlerin eğitimin merkezinde yer alması sağlanır.

Sonuç olarak bu kitap, öğrencilerin tarihsel gerçeklikleri sadece öğrenmelerine değil, aynı zamanda bu gerçekliklerle duygusal, bilişsel ve etik bağlar kurarak yaşamla bütünleştirmelerine olanak tanır. Bu da onu, sıradan bir ders kitabı olmaktan çıkarıp kapsamlı bir öğretim aracına dönüştürür.

Kitabın Geliştirilme Süreci

Bu kitap aktif olarak öğretmenlik yapan sosyal bilgiler ve tarih öğretmenleri tarafından kendileri ve meslektaşlarının kullanımına yönelik hazırlanmıştır. Alan uzmanlarının danışmanlığında önce Kore Savaşı ve Türkiye'nin bu savaşa katılımı konusunda nelerin öğretileceği konuları tartışılmıştır. Etik kurul belgesi ve resmi izinler alındıktan sonra akademisyen ve öğretmenlerin iş birliği ile kitap yazım ve araştırma süreci başlamıştır.

Tarih alan uzmanı akademisyenler arşiv belgeleri ve diğer birincil elden kaynakları temin ederken alan uzmanı akademisyenler, öğretmenlere etkinliklerin pedagojik yaklaşımı konusunda eğitimler vermiştir. Taslak etkinlik yaklaşımı belirlendikten sonra proje ekibinde yer almayan, Eskişehir'de aktif görevde olan tarih öğretmenlerinin katılımı ile iki günlük çalıştay gerçekleştirilmiştir. Bu çalıştaydan sonra etkinlik konuları, pedagojik yaklaşım ve kullanılacak kaynaklarının niteliklerine karar verilmiştir. Her bir öğretmen bir alan uzmanı ile birlikte çalışmak suretiyle etkinlikleri yazmıştır. Bu aşamadan sonra etkinliklerin alan çalışmasının pilot uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Saha çalışmasından önce araştırma için Etik Kurul izni alınmış, bu çerçevede hazırlanan Gönüllü Katılım Formları'nın çalışmaya katılım konusunda gönüllü olan bütün öğrenciler ve öğretmenler tarafından imzalanması sağlanmıştır. Ayrıca, henüz 18 yaşını doldurmayan öğrencilerin velilerine ulaşılarak hazırlanan Veli İzin-Onam Formu vasıtasıyla çocuklarının araştırmaya katılımı konusundaki onayları alınmıştır.

Bu etkinlikleri geliştiren öğretmenler kendi sınıflarında seçmeli derslerde gerçek sınıf ortamında kendi öğrencileriyle bu etkinlikleri uygulamıştır. Uygulama esnasında alan uzmanı akademisyenler gözlemci olarak sınıflarda bulunmuştur. Öğretmenler yarı yapılandırılmış bir form üzerinde her bir etkinlik hakkında günlük değerlendirmelerini yazmışlardır. Alan uzmanları öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Saha çalışmada elde edilen verilere göre etkinlikler alan uzmanı akademisyenler tarafından yeniden incelenerek gerekli düzenleme ve değişiklikler yapılmıştır. Bu etkinlikler kitabının mevcut halinin ortaya çıkış süreci böyle olmakla birlikte kitabı okuyan, inceleyen ve derslerinde kullanan öğretmen ve öğrencilerden gelecek eleştiri ve öneriler doğrultusunda revize edilmeye her zaman açık olacağını belirtmek faydalı olacaktır.

Etkinlikler ve Anahtar Sorular

Ortaokul

Etkinlik Adı	Beceriler	Değerler	Yöntemler	Anahtar soru
Kore Bizden Ne Kadar Uzakta?	Mekânı algılama, harita okuma, değişim ve sürekliliği algılama, zaman ve kronolojiyi algılama, tarihsel empati	Cesaret	Düz anlatım, tarihsel sorgulama, sözlü tarih	Ulaşım teknolojilerindeki gelişmeler, farklı tarihsel dönemlerde insanların coğrafi mesafe algısını ve seyahat deneyimlerini nasıl dönüştürmüştür?
Kore Birliğinin Teşkili	Tarihsel sorgulama, tarihsel empati	Vatanseverlik, milliyetçilik, diğerkamlık, fedakârlık	Kanıta dayalı tarihsel araştırma, sorgulama.	Birleşmiş Milletler adına Kore'ye gönderilen ilk Türk askeri birliği nasıl oluşturulmuş ve yolculuk öncesi ne tür hazırlıklar yapılmıştır?
Hurçta Ne Var?	Tarihsel analiz ve sorgulama, tarihsel empati, öz düzenleme	Özgürlük, sorumluluk	Kanıta dayalı öğrenme, canlandırma, vaka çalışması, içerik analizi	Kore Savaşı'na katılan Türk askerlerinin fiziksel, psikolojik ve lojistik zorlukları aşmak için yanlarında taşıdıkları eşyalar nelerdir ve bu eşyalar onların hayatta kalma ve savaşabilme kabiliyetlerini sürdürmelerinde nasıl bir rol oynamıştır?
Kore'den Haber Var	Tarihsel analiz ve sorgulama, Tarihsel empati	Vatanseverlik, milliyetçilik, diğerkamlık, sorumluluk	Kanıta dayalı sorgulama, sözlü tarih	Savaş döneminde askerler ile aileleri arasındaki iletişimler hangi yollarla nasıl kurulmuş ve her iki tarafın moral motivasyonlarını nasıl etkilemiştir?
Ayla: İki Ulusun Kızı	Tarihsel sorgulama ve analiz, tarihsel empati	Diğerkamlık, şefkat	Kanıta dayalı tarihsel sorgulama, sorgulama	Başta çocuklar olmak üzere mağdurları savaşın bazı olumsuz etkilerinden korumak için neler yapılabilir?
Ankara Okulu	Tarihsel empati, analiz	Dostluk, diğerkamlık, yardımseverlik	Düz anlatım, tarihsel sorgulama, örnek olay incelemesi, soru-cevap, sözlü tarih	Türk askerlerinin Kore Savaşı sırasında kurdukları Suwon Ankara Okulu ve Yetimhanesi o dönemde ve sonrasında ne tür işlevler görmüştür?
Kore'deki Türk Esirleri	Analiz, sentez, değerlendirme, tarihsel empati	Dayanışma, sabır, cesaret, öz denetim	Kanıta dayalı tarihsel araştırma, sorgulama, vaka çalışması, sözlü tarih.	Bu etkinliğin amacı, öğrencilerin Kore Savaşı sırasında düşmana esir düşen Türk askerlerinin yaşadıklarını anlamalarını sağlamaktır.
Gelişen Bağlar	Tarihsel sorgulama, analiz, tarihsel empati, kanıt kullanma	Dostluk, dayanışma, tarihsel empati	Kanıta dayalı tarihsel sorgulama, sözlü tarih, rol oynama	Türkiye'nin Kore Savaşı'na katılımı, savaş sonrası dönemde Türkiye-Güney Kore ilişkilerini nasıl etkiledi?
Kore Savaşını Anmak	Tarihsel sorgulama, analiz, tarihsel empati, kanıt kullanma	Dostluk, dayanışma, tarihsel empati	Kanıta dayalı tarihsel sorgulama, sözlü tarih, rol oynama	Türkiye'nin Kore Savaşı'na katılımı, savaş sonrası dönemde Türkiye-Güney Kore ilişkilerini nasıl etkiledi?

Lise

Etkinlik Adı	Beceriler	Değerler	Yöntemler	Anahtar soru
II. Dünya Savaşı'nın Mirası	Tarihsel sorgulama ve analiz, harita okuryazarlığı	Tarihsel empati	Sözlü tarih, büyük grup tartışması	II. Dünya Savaşı'ndan sonra iki kutuplu dünya nasıl şekillenmiştir ve bu kutuplaşma Kore Savaşı'na nasıl yansımıştır?
Medya ve Siyaset	Tarihsel analiz ve sorgulama, tarihsel yazma	Saygı	Anlatım, söylem analizi, sözlü tarih çalışması	Türk hükûmetinin Kore'ye askeri gücü gönderme kararına ilişkin farklı sosyal ve siyasi görüşlerin rekabet eden fikirleri, Türk medyasında nasıl tasvir edilmiştir?
İskenderun'dan Veda	Tarihsel analiz ve sorgulama, tarihsel empati	Cesaret, duyarlılık, iyilikseverlik	Düz anlatım, soru-cevap, sözlü tarih	Kore Savaşı gibi tartışmalı bir konuda siyaset kurumu ile kamuoyu arasındaki ilişki nasıl şekillenmiş ve askerlerin deneyimlerine nasıl yansımıştır?
Savaşın Maliyetinin Bir Kısmı Olarak Ücretler ve Yolluklar	Tarihsel kanıt kullanma, tarihsel sorgulama ve analiz	Vatanseverlik, yardımlaşma, dayanışma, fedakârlık	Tarihsel sorgulama, araştırma, düz anlatım, soru-cevap	Kore Savaşı örneğinden yola çıkarak, savaşın bir ülkeye ekonomik, sosyal ve insani maliyeti hakkında neler söylenebilir?
Bir Askerin Gözünden	Kanıt kullanabilme, tarihsel sorgulama, tarihsel empati	Cesaret, vatanseverlik, diğerkamlık	Kanıta dayalı tarihsel sorgulama, sözlü tarih, rol oynama	Savaşlar, bireylerin ve toplumların yaşamlarını fiziksel, psikolojik ve sosyal açılardan nasıl etkiler?
Savaşta Çocuk	Tarihsel empati, analiz	Dostluk, diğerkamlık, yardımseverlik	Düz anlatım, tarihsel sorgulama, örnek olay incelemesi, soru-cevap, sözlü tarih	Savaşlar çocukların yaşamlarını nasıl etkiler?
Kore Savaşı'nda Türk Birlikleri	Tarihsel empati	Kahramanlık, fedakârlık	Tarihsel sorgulama, sözlü tarih çalışması	Kore Savaşı'na Türk askerlerinin katılımı, Türkiye'nin uluslararası ilişkilerindeki ve askeri stratejisindeki yerini nasıl etkilemiştir?
Esirler ve Esaret	Tarihsel empati, analiz, sentez, değerlendirme,	Dayanışma, sabır, cesaret	Kanıta dayalı tarihsel araştırma, yalın anlatım, tarihsel kanıt	Kore Savaşı'ndaki uygulamaların savaş esirlerine ilişkin uluslararası hukuk hükümleriyle uyumluluğu hakkında ne söylenebilir?
Kore'de Türk Şehitleri	Tarihsel empati, analiz	Dostluk, diğerkamlık, vatanseverlik, yardımseverlik	Düz anlatım, tarihsel sorgulama, örnek olay incelemesi, sözlü tarih, yaratıcı drama	İnanç ve değerler, insanın karşılaştığı zorluklarla baş edebilme kapasitesini nasıl etkiler?

ÖRNEK ETKİNLİK

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN MİRASI

1. Etkinlik

Sınıf Düzeyi: 10, 11 ve 12. sınıflar

Süre: 40 + 40 dakika + Ev Ödevi

Kavramlar: Soğuk Savaş, Kapitalizm, Komünizm, Anakronizm

Beceriler: Tarihsel kavrama, Tarihsel sorgulama ve analiz, Harita okuryazarlığı

Değerler: Vatanseverlik

Yöntem-Teknik: Büyük grup tartışması, sözlü tarih

Materyaller: Dilsiz Dünya Haritası, dijital harita, görüşme kayıtları

Amaç: Bu etkinlik, öğrencilerin, II. Dünya Savaşı'nda aynı tarafta yer alarak zafer kazanan devletlerin buna rağmen neden farklı kutuplara ayrıldıklarının yanı sıra ilerleyen dönemde ortaya çıkan Soğuk Savaş sürecini ve bütün bunların Kore Savaşı üzerindeki etkisini anlamalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Soru: II. Dünya Savaşı'ndan sonra iki kutuplu dünya nasıl şekillenmiştir ve bu kutuplaşma Kore Savaşı'na nasıl yansımıştır?

Yönlendirici Soru 1

II. Dünya Savaşı sonrası dönemde dünya siyasetini yönlendiren başlıca gelişmeler neler olmuştur?

Hedef 1

II. Dünya Savaşı'nın galip ülkeleri arasındaki savaş sonrası dönemde ortaya çıkan gerilimin nedenlerini analiz etmek.

Görev 1

Kaynak B, C ve D incelenerek II. Dünya Savaşı sonrası dönemde ortaya çıkan siyasi gerilimin nedenleri analiz edilir.

Yönlendirici Soru 2

Kapitalist ve komünist ideolojiler, II. Dünya Savaşı sonrası dönemde küresel güç dengeleri ve uluslararası ilişkileri nasıl etkilemiştir?

Hedef 2

Soğuk Savaş dönemiyle birlikte ortaya çıkan iki kutuplu dünya düzeninin arkasındaki ideolojik ve politik düşünceleri ile bunlara ait sembolleri kavramak.

Görev 2

Kaynak E, F, G, H ve I incelenip ilgili adımlardaki işlemler yapılır, kavram haritası hazırlanır, bayrak tasarımı etkinliğini yapılır. Ayrıca haber metni yazma etkinliği ödev olarak verilir.

Yönlendirici Soru 3

Kore Savaşı'na katılan Türk askerleri, iki kutuplu dünya düzeninin oluşumunu nasıl algılamıştır?

Hedef 3

Kore Savaşı'na katılan Türk askerlerinin, savaşa katılan ülkeler hakkındaki genel gözlemlerini analiz etmek.

Görev 3

J, K ve L ile M kaynakları incelenerek ilgili sorular cevaplandırılır.

Öğretme ve Öğrenme Planı

!! Dikkat çekme

Harita inceleme, tahminde bulunma ve kavram açıklama işlemleri gerçekleştirilir. **5 dk.**

🔔 Görev 1

Kaynak B, C ve D incelenerek II. Dünya Savaşı sonrası dönemde ortaya çıkan siyasi gerilimin nedenleri analiz edilir. **25 dk.**

🔔 Görev 2

Kaynak E, F, G, H ve I incelenip ilgili adımlardaki işlemler yapılır, kavram haritası hazırlanır, bayrak tasarımı etkinliğini yapılır. Ayrıca haber metni yazma etkinliği ev ödevi olarak verilir. **25 dk.**

🔔 Görev 3

J, K ve L ile M kaynakları incelenerek ilgili sorular cevaplandırılır. **20 dk.**

🎯 Ölçme ve Değerlendirme

Öğrencilere açık uçlu sorular sorulur. **5 dk.**

🏠 Ev Ödevi

Öğrencilerden kısa bir haber metni yazmaları istenir. Haber mektubuna bir görselin de eklenebileceği vurgulanır. Ürünler öğrencilerin elektronik ürün dosyalarında saklanır.